

РАДОМИР ЂОРЂЕВИЋ (1940 – 2022)

СЛОБОДАН НИНКОВИЋ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија
E-mail: sninkovic@aob.bg.ac.rs

Резиме: Прилог је посвећен успомени на недавног преминулог Проф. Радомира Ђорђевића (Универзитет у Београду, Физички факултет). Ђорђевић се интензивно бавио филозофијом и историјом науке, нарочито на нашем простору, укључујући астрономију. Био је редован учесник скупова из серије „Развој астрономије код Срба“ и члан Научног организационог комитета.

Кључне речи: Радомир Ђорђевић, историја и филозофија науке, допринос српских научника

1. УВОД

Радомир Ђорђевић, по струци филозоф, се годинама бавио филозофијом и историјом природних наука, са нарочитим нагласком на допринос српских научника. Био је редован учесник научних скупова који су се бавили овим темама, а захваљујући свом великом угледу био је често члан Научног одбора за организацију скупа, односно члан Уређивачког одбора одговарајућег зборника. Упркос свом веку (више од 80 година) био је веома активан до последњег тренутка са много планова за будући рад. Аутору овог прилога је често говорио о обимном материјалу који је сакупио о научницима са нашег простора. Нема сумње, да његова заоставштина, која обухвата и огромну библиотеку, треба да буде сачувана.

Слика 1: Радомир Ђорђевић (1940-2022).

2. КРАТКА БИОГРАФИЈА Р. ЂОРЂЕВИЋА

Радомир Ђорђевић је рођен у засеоку Белчине, делу села Брод које припада општини Црна Трава и Јабланичком округу, 17. новембра 1940. године. Гимназију и студије филозофије завршио је у Београду. Од 1. октобра 1965. године, па све до пензије био је запослен на Природно-математичком факултету Универзитета у Београду, а после распада овог факултета на Физичком факултету. Степен доктора наука стекао је 1980. године на Универзитету у Нишу после усавршавања у Пољској. Наслов дисертације је „О улози хипотезе у науци“.

3. ИСТРАЖИВАЧКА АКТИВНОСТ Р. ЂОРЂЕВИЋА

Предмет рада Радомира Ђорђевића била је филозофија и историја науке, пре свега природних и математичких наука, укључујући и астрономију. Уочљиво је да се посебно интересовао за стваралаштво научника и филозофа на тлу Русије (пример проучавање доприноса руских космиста) за шта је добио и признања – три плакете Руског културног центра у Београду.

Такође је марљиво сакупљао грађу о раду српских мислилаца, а знатан део тога и објавио.

Као главна дела Радомира Ђорђевића могу се истаћи:

Филозофија и наука, Јефимија, Београд, 1994;

Увод у филозофију физике, Јасен, Београд, 2004;

Од интуиције до хипотезе, изабрани списи из филозофије науке, Институт за филозофију Филозофског факултета, Београд, 2006;

Човек, вредности и историја, изабрани списи из практичке и српске филозофије, Институт за филозофију Филозофског факултета, Београд, 2006;

Студије о руској филозофији, I-II-III, ICNT, Београд, 207-2011.

Када је реч о астрономији, два најзначајнија скупа - националне конференције и скупови из серије „Развој астрономије код Срба“ – нису могли да прођу без учешћа Радомира Ђорђевића. Осим тога, и код ових скупова је приметно његово име међу члановима Научног одбора за организацију и Уређивачког одбора одговарајућег зборника. У случају серије „Развој астрономије код Срба“ прилози (1-2 по скупу) Р. Ђорђевића срећу се у скоро свим зборницима. Последњи је био у зборнику „Развој астрономије код Срба X“ где је заједно са С. Нинковићем разматрао списе Миливоја С. Добросављевића. Ово је, на неки начин, карактеристично јер се ради о готово заборављеним личностима. Као додатни примери могу да се помену Светозар Д. Видаковић и Борислав Лоренц. Сва тројица су врло мало позната те су стога прилози о њима (Ђорђевић, Нинковић, 2005; Ђорђевић, Нинковић, 2011; Ђорђевић, Нинковић, 2019) од посебног интереса.

4. ЗАКЉУЧЦИ

Радомир Ђорђевић је оставио иза себе видан траг у области филозофије и историје природних и математичких наука. Бавио се посебно радом руских филозофа и радом српских научника и филозофа о којима је сакупио знатну документацију која по његовим сопственим речима може итекако да буде значајна за будуће прагаоце. Стога треба уложити напор да се ова заоставштина сачува.

Литература

Ђорђевић, Р., Нинковић, С.: 2005, *Развој астрономије код Срба III*, Публикације астрономског друштва „Руђер Бошковић“, 6, 293-300.

Ђорђевић, Р. Нинковић, С.: 2011, *Развој астрономије код Срба VI*, Публикације астрономског друштва „Руђер Бошковић“, 10, 467-471.

Ђорђевић, Р., Нинковић, С.: 2019, *Развој астрономије код Срба X*, Публикације астрономског друштва „Руђер Бошковић“, 19, 367-373.

RADOMIR DJORDJEVIĆ (1940 – 2022)

The present contribution concerns the activity of Prof. Radomir Djordjević (Belgrade University, Faculty of Physics) who recently passed away. He was especially active in the field of contribution of Serbian scientists to world science, including astronomy as well. The meetings of Series “Astronomy Development among Serbs” were unimaginable without his presence. He was a member of the Scientific Organising Committee.

Key words: Radomir Djordjević, History and Philosophy of Science, Contribution of Serbian Scientists